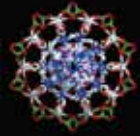

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
 ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
 Kingdom of Cambodia
 Nation Religion King

**ច្បាប់
 ស្តីពី
 ជីវសុវត្ថិភាព
 Law
 on
 Biosafety**

មាតិកា

លេខទំព័រ

ជំពូកទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ.....៤

ជំពូកទី ២ ស្ថាប័នគ្រប់គ្រង..... ៩

ជំពូកទី ៣ ការនាំចូលសារពាណិជ្ជកាយកែច្នៃរស់.....១១

ជំពូកទី ៤ ការនាំចេញសារពាណិជ្ជកាយកែច្នៃរស់.....១៣

ជំពូកទី ៥ ការវាយតម្លៃហានិភ័យ.....១៤

ជំពូកទី ៦ ឯកសារសារពាណិជ្ជកាយកែច្នៃរស់.....១៥

ជំពូកទី ៧ ព័ត៌មានសម្ងាត់.....១៧

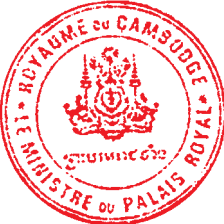
ជំពូកទី ៨ ការសើទើពិនិត្យសេចក្តីសម្រេចឡើងវិញ..... ១៨

ជំពូកទី ៩ ការផ្តល់ព័ត៌មាន ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង
និងការចូលរួមរបស់សាធារណជន.....១៩

ជំពូកទី ១០ ទោសប្បញ្ញត្តិ..... ២២

ជំពូកទី ១១ អវសានប្បញ្ញត្តិ..... ២៣

ឧបសម្ព័ន្ធ : វាក្យសព្ទ..... ២៥

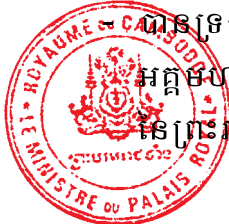

**ព្រះរាជក្រម
យើង**

នស/រកម/០២០៤/០០៦

**ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ
ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ ខេមរាជនា សមូហោភាស
កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី**

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំង រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះ ថ្ងៃទី ២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២១ ចុះ ថ្ងៃទី ២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងបរិស្ថាន
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេច អគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ ស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ២៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា លើកទី ៧ នីតិកាលទី ៣ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយកាលពី ថ្ងៃទី ១៨ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៨ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភាលើកទី ៤ នីតិកាលទី ២ ហើយដែលមាន សេចក្តីទាំងស្រុង ដូចតទៅនេះ :

ច្បាប់
ស្តីពី
ដីវស្សវស្សីភាព

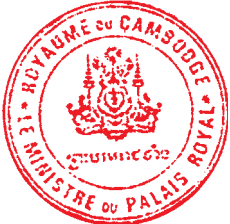

ជំពូកទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.-

ច្បាប់នេះមានគោលបំណង :

- អនុវត្តគោលការណ៍ប្រុងប្រយ័ត្នស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព
- ទប់ស្កាត់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានទៅលើការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ និងធនធានធម្មជាតិនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបណ្តាលមកពីការផលិត ការដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែន ការអភិវឌ្ឍ
- ការលើកដាក់ ការផ្ទេរ ការប្រើប្រាស់ការស្តុកទុក និងការបញ្ចេញសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលបង្កើតឡើងដោយជីវបច្ចេកវិទ្យាទំនើប
- ធានាប្រសិទ្ធភាពនៃការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ជីវៈចម្រុះដោយនិរន្តរភាព ព្រមទាំងយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះហានិភ័យដល់សុខភាពមនុស្ស
- ធ្វើឱ្យមានតម្លាភាពក្នុងនីតិវិធីពិនិត្យ និងក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចំពោះសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ និងសកម្មភាពទាំងឡាយដែលទាក់ទងនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់
- លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីជីវបច្ចេកវិទ្យាទំនើបសំដៅទប់ស្កាត់ហានិភ័យពីការប្រើប្រាស់ និងការបញ្ចេញសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ទៅក្នុងបរិស្ថាន និងសុខភាពមនុស្ស ។

មាត្រា ២.-

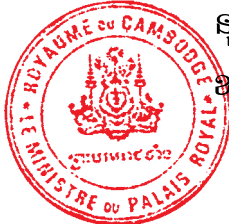
ក្នុងច្បាប់នេះ ពាក្យបច្ចេកទេសមួយចំនួនមានអត្ថន័យដូចតទៅ:

- **ការប្រើប្រាស់ក្នុងព្រំដែនកំណត់:** សំដៅដល់ប្រតិបត្តិការឬសកម្មភាពណាមួយដែលទាក់ទងនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងទឹកនៃង ឬ មធ្យោបាយ ឬ ឧបករណ៍ណាមួយ ហើយស្ថិតនៅក្រោមវិធានការជាក់លាក់ដែលទប់ស្កាត់មិនឱ្យសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ទាំងនោះប៉ះពាល់ទៅដល់បរិស្ថានខាងក្រៅ ។

- **ការបញ្ចូលសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ទៅក្នុងបរិស្ថានដោយចេតនា:** សំដៅដល់ការប្រើប្រាស់សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលបានបញ្ញត្តិក្នុងច្បាប់នេះ ដើម្បីយកទៅដាំ ឬ សាបព្រោះនៅទីស្រែចំការ ឬ ដាក់ចូលទៅក្នុងទឹក ឬ បញ្ចេញទៅក្នុងបរិយាកាស ការដាក់លក់នៅទីផ្សារ ការធ្វើអំណោយការផ្តល់ឱ្យតែពុំមែនជាសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ប្រើប្រាស់ ក្នុងព្រំដែនកំណត់ ឬ ដែលនាំចូលសម្រាប់ប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ជាម្ហូបអាហារ ឬ ចំណីសត្វ ឬ ក៏សម្រាប់ធ្វើការកែច្នៃទៅជាអ្វីផ្សេងទៀតឡើយ។

- **ជីវបច្ចេកវិទ្យាទំនើប :** សំដៅដល់ការអនុវត្តនូវ :
ក-បច្ចេកទេសអាស៊ីតនុយក្លេអ៊ិកអាំងវីត្រូ រួមមានការប្រមូលផ្តុំនូវអាស៊ីតឌីអុកស៊ីវីបូនុយក្លេអ៊ិក និងការចាក់អាស៊ីតនុយក្លេអ៊ិកដោយផ្ទាល់ទៅក្នុងកោសិកា ឬ សរីរាង្គ ។

ខ-ការរលាយចូលគ្នានៃកោសិកាដែលមិនមែនជាគ្រួសារ

តែមួយ ដែលមានលទ្ធភាពយកឈ្នះនូវការផលិតឡើងវិញ តាមលក្ខណៈរូបសាស្ត្រធម្មជាតិ ឬ ជាឧបសគ្គដល់ការផ្តុំបញ្ចូល គ្នាឡើងវិញ ហើយក៏មិនមែនជាបច្ចេកទេសប្រើប្រាស់នៅក្នុងការ បង្កាត់ពូជ ឬ ការជ្រើសរើសតាមរបៀបបុរាណ ។

- **ម្ចាស់សំណើ :** សំដៅដល់នីតិបុគ្គល ឬ រូបវន្តបុគ្គលដែលជូន ដំណឹងពីបំណងប្រើប្រាស់សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ និង ឬ ស្នើ សុំការឯកភាពជាមុនក្នុងការនាំចូល ឬ នាំចេញពីព្រះរាជាណា ចក្រកម្ពុជានូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុង គោលបំណងណាមួយ ។
- **សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់:** សំដៅដល់សារពាង្គកាយរស់ ដែលមានផ្ទុកនូវសេនេទិចថ្មី ទទួលយកតាមរយៈការប្រើប្រាស់ ជីវបច្ចេកវិទ្យាទំនើប ។
- **សារពាង្គកាយរស់ :** សំដៅដល់អង្គជីវៈចម្រុះទាំងឡាយណា ដែលមានសមត្ថភាពក្នុងការផ្ទេរ ឬ ផលិតឡើងវិញនូវសារធាតុ សេនេទិច រួមទាំងសារពាង្គកាយដែលមិនអាចបន្តពូជបានវិរុស និងវិរុម្ពីត ។

មាត្រា ៣.-

ច្បាប់នេះអនុវត្តចំពោះការនាំចូល និងនាំចេញ ការប្រើប្រាស់ក្នុង ព្រំដែនកំណត់ ការបញ្ចូលសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ទៅក្នុងបរិស្ថាន ដោយសេរី និងការប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ដើម្បីជាម្ហូបអាហារ ឬចំណីសត្វ ឬ ដើម្បីកែច្នៃនូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ការ

អភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ជីវៈចម្រុះដោយនិរន្តរភាព ព្រមទាំងបញ្ហា សុខភាពមនុស្សផងដែរ ។

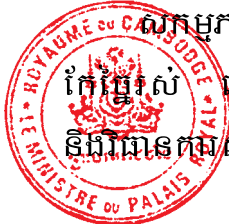
ច្បាប់នេះនឹងមិនអនុវត្តចំពោះ :

- សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ សម្រាប់ប្រើជាឱសថដែលមានចែងក្នុង កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ
- សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលគ្រាន់តែដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ តែពុំ មានទិសដៅយកមកប្រើនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ប្រភេទសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់មួយចំនួនទៀតដែលត្រូវ បានលើកលែងដោយស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច
- ផលិតផលសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់មិនមានជីវិត ឬក៏សមាសភាព នៃសារពាង្គកាយអជីវិតកែច្នៃសេនេទិច។

មាត្រា ៤.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ដែលបានផ្តល់ដំណឹងថាមានបំណង ធ្វើសកម្មភាព ឬ ប្រតិបត្តិការទាក់ទងនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដូចជា ការប្រើប្រាស់ក្នុងព្រំដែនកំណត់ ការបញ្ចូលទៅក្នុងបរិស្ថានដោយចេតនា និង ឬ ដើម្បីប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ធ្វើជាម្ហូបអាហារ ជាចំណីសត្វ ឬ ដើម្បីកែច្នៃនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវមានការឯកភាព ជាមុនពីក្រសួងបរិស្ថាន មុននឹងសុំការអនុញ្ញាតពីស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច ដែលពាក់ព័ន្ធ ។

លក្ខណៈ ឬ ប្រតិបត្តិការណាមួយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសារពាង្គកាយ កែច្នៃរស់ ក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះត្រូវអនុវត្តស្របតាមស្តង់ដារ និងវិធានការស្តីពីការគ្រប់គ្រង និង ត្រួតពិនិត្យអំពីហានិភ័យដូចដែលបាន

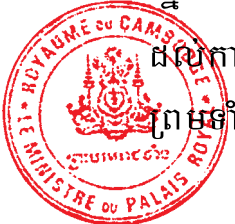

កំណត់ក្នុងនីតិវិធីស្តីពីការវាយតម្លៃហានិភ័យ ដូចបានចែងក្នុងជំពូកទី៤ ហើយនិងមានចែងលម្អិតដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន បន្ទាប់ពីមាន ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច ដែលពាក់ព័ន្ធ។

មាត្រា ៥.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះសកម្មភាព ឬ ប្រតិបត្តិការណាមួយ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះត្រូវធានាថា ការប្រើប្រាស់ក្នុងព្រំដែន កំណត់ ការបញ្ជូលទៅក្នុងបរិស្ថានដោយចេតនា ការប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ ជាម្ហូបអាហារ ជាចំណីសត្វ ឬ សម្រាប់ធ្វើការកែច្នៃ ការនាំចូល និងការនាំចេញសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ត្រូវបានអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិ ទាំងឡាយនៃច្បាប់នេះ ដោយអនុវត្តដូចតទៅ :

- រៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងហានិភ័យ
- មានផែនការសម្រាប់ដោះស្រាយគ្រោះមានអាសន្នដោយចៃដន្យ
- បង្កើតយន្តការផ្ទៃក្នុងសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យសុវត្ថិភាព
- រាយការណ៍ជាបន្ទាន់ទៅក្រសួងបរិស្ថាន នៅពេលណាដែលអ្នក ធ្វើសកម្មភាពនោះ បានដឹងថាព័ត៌មានវិទ្យាសាស្ត្រថ្មីៗបានបង្ហាញ ឱ្យដឹងថាសកម្មភាព ឬ ប្រតិបត្តិការ និង ឬ សារពាង្គកាយកែ ច្នៃរស់របស់ខ្លួននឹងបណ្តាលអោយមានការប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមាន ដល់ការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ជីវៈចម្រុះដោយនិរន្តរភាព ព្រមទាំងសុខភាពមនុស្សផងដែរ

- ត្រូវមានវិធានការដើម្បីទប់ស្កាត់ជាមុននូវការបញ្ចូលសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ទៅក្នុងបរិស្ថានដោយអចេតនាព្រមទាំងមានវិធានការដោះស្រាយ និងកាត់បន្ថយហានិភ័យទៅលើជីវៈចម្រុះនិងសុខភាពមនុស្ស នៅពេលណាដែលហេតុការណ៍នេះកើតមានឡើង ។

ជំពូកទី ២ **ស្ថាប័នគ្រប់គ្រង**

មាត្រា ៦.-

ក្រសួងបរិស្ថាន ដោយសហការជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធត្រូវត្រួតពិនិត្យរាល់សកម្មភាព និង ប្រតិបត្តិការដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលបានបញ្ញត្តិដោយច្បាប់នេះ ។

ក្រសួងបរិស្ថាន ជាស្ថាប័នបង្គោលជាតិ និងជាស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៧.-

ក្នុងការទទួលខុសត្រូវជាស្ថាប័នបង្គោលជាតិ ដូចបានចែងក្នុងមាត្រា ៦ ខាងលើនេះ ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវធ្វើជាស្ថាប័នទំនាក់ទំនងដំបូងរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និង លេខាធិការដ្ឋានអនុសញ្ញាជីវៈចម្រុះ។

ក្នុងតួនាទីជាស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចរបស់ជាតិ ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការបំពេញមុខងាររដ្ឋបាល ដែលបានតម្រូវសម្រាប់អនុវត្តច្បាប់នេះ ។ មុខងារទាំងនេះរួមមាន ការជូនដំណឹងទាន់ពេល

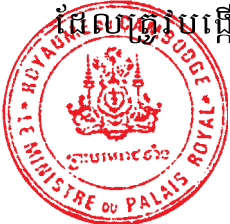

វេលាទៅប្រទេសដទៃទៀត និងមណ្ឌលចែកចាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព ព្រមទាំងអង្គការអន្តរជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយក្នុងករណីមាន ហេតុការណ៍ណាមួយ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបណ្តាល មកពីចលនាឆ្លងដែនណាមួយដោយអចេតនានៃសារពាង្គកាយ កែច្នៃរស់។

មន្ត្រីរបស់ក្រសួងបរិស្ថានដែលត្រូវបានចាត់តាំង ដោយសហការ ជាមួយមន្ត្រីជំនាញ នៃក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ អាចធ្វើ អធិការកិច្ច អាចប្រមូលយកគំរូតាង ឬ វត្ថុតាង ដើម្បីសម្រួលដល់ ការស៊ើបអង្កេតក្នុងទីតាំងដែលបាន ឬកំពុងមានសកម្មភាព ឬប្រតិបត្តិការ ទាក់ទងនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។

មាត្រា ៨.-

រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវចាត់តាំងបង្កើតក្រុមវិទ្យាសាស្ត្រពិគ្រោះយោបល់ មួយតាមសំណើរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ដើម្បីផ្តល់យោបល់វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេសដល់ក្រសួងបរិស្ថាន ក្នុងការពិនិត្យពាក្យស្នើសុំរបស់ម្ចាស់ ស្នើសុំ ការវាយតម្លៃហានិភ័យ និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចយល់ព្រម ព្រមទាំងក្នុងការរៀបចំស្តង់ដារសម្រាប់ទីតាំងសកម្មភាព និងប្រតិបត្តិការ ទាក់ទងនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ។ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ធ្វើជាប្រធាន និងក្រសួង បរិស្ថាន ធ្វើជាអនុប្រធាននៃក្រុមវិទ្យាសាស្ត្រពិគ្រោះយោបល់ ដែលត្រូវបង្កើតឡើង ។

មាត្រា ៩.-

រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបង្កើតគណៈកម្មាធិការជាតិដើរសុវត្ថិភាពមួយ ដែលដឹកនាំដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថានដើម្បីដឹកនាំក្នុងការរៀបចំ គោលនយោបាយ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រដើរសុវត្ថិភាព ។

ជំពូកទី ៣

ការនាំចូលសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់

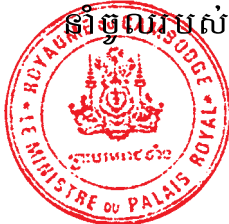
មាត្រា ១០.-

ការនាំចូលជាលើកទីមួយនូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ មកក្នុង ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងព្រំដែនកំណត់ត្រូវបានតម្រូវ អោយមានការវាយតម្លៃហានិភ័យ ព្រមទាំងមានការយល់ព្រមពីក្រសួង បរិស្ថានជាមុន មុននឹងស្នើសុំការអនុញ្ញាតនាំចូលពីស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច ពាក់ព័ន្ធ។

មាត្រា ១១.-

ការនាំចូលសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់មកក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីបញ្ចូលទៅក្នុងបរិស្ថានដោយចេតនា ត្រូវបានតម្រូវអោយមានការ វាយតម្លៃហានិភ័យ ព្រមទាំងមានការយល់ព្រមពីក្រសួងបរិស្ថានជាមុន មុននឹងស្នើសុំការអនុញ្ញាតនាំចូលពីស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធ។

ម្ចាស់ស្នើត្រូវដាក់ពាក្យទៅក្រសួងបរិស្ថាន អំពីគោលបំណងនៃការ នាំចូលរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១២.-

ក្រសួងបរិស្ថាន ត្រូវឆ្លើយតបជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ស្តីពីការ បាន ទទួលពាក្យស្នើសុំទៅម្ចាស់ស្នើសុំវិញក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរកៅសិប (៩០) ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃទទួលពាក្យស្នើសុំនេះ ដោយបញ្ជាក់ពីយោបល់របស់ ខ្លួនថា ម្ចាស់ស្នើសុំអាចអនុវត្តកិច្ចដំណើរការសុំការយល់ព្រមជាមុន បាន ឬ ពុំបាន ។

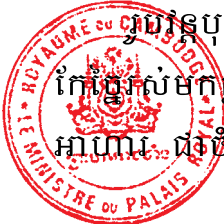
មាត្រា ១៣.-

ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរពីររយចិតសិប (២៧០) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបាន ទទួលពាក្យស្នើសុំ ដូចបានចែងក្នុងមាត្រា ១១ និងមាត្រា ១២ នៃ ច្បាប់នេះ ក្រសួងបរិស្ថាន ត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅ ម្ចាស់ស្នើសុំ និងទៅបណ្តាញផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដើរសុវត្ថិភាពជាតិស្តីអំពី ការសម្រេចរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៤.-

ការនាំចូលជាលើកទីមួយនូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ មកក្នុង ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ ជាម្ហូបអាហារ ជាចំណី សត្វ ឬ សម្រាប់ធ្វើការកែច្នៃ ត្រូវបានតម្រូវអោយមានការវាយតម្លៃ ហានិភ័យ ព្រមទាំងមានការយល់ព្រមពីក្រសួងបរិស្ថានជាមុន មុននឹង ស្នើសុំការអនុញ្ញាតនាំចូលពីស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធ។

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ដែលមានបំណងនាំចូលសារពាង្គកាយ កែច្នៃរស់មកក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ជាម្ហូប អាហារ ជាចំណីសត្វ ឬ សម្រាប់ធ្វើការកែច្នៃត្រូវផ្តល់ជូនទៅក្រសួង

បរិស្ថានពិនិត្យនូវវិញ្ញាបនបត្រជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសដែលនាំចេញ ដោយបញ្ជាក់ពីភាពត្រឹមត្រូវនៃព័ត៌មានទាក់ទងនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលត្រូវនាំចូល ។

មាត្រា ១៥.-

នៅពេលដែលក្រសួងបរិស្ថាន បានសម្រេចយល់ព្រមចំពោះសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដើម្បីប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ ជាម្ហូបអាហារ ជាចំណីសត្វ ឬ សម្រាប់ធ្វើការកែច្នៃនោះ ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវជូនដំណឹងដល់សមាជិកទាំងឡាយនៃពិធីសារកាតាហ្សេណា តាមរយៈមណ្ឌលចែកផ្សាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាពក្នុងរយៈពេលដប់ប្រាំ (១៥) ថ្ងៃ។

មាត្រា ១៦.-

លិខិតយល់ព្រមជាគោលការណ៍របស់ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនឹងការអនុញ្ញាតនាំចូលសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់។

ជំពូកទី ៤

ការនាំចេញសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់

មាត្រា ១៧.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គលដែលមានបំណងនាំចេញពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលបានបញ្ញត្តិដោយច្បាប់នេះ ត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ជាមុនទៅស្ថាប័នជាតិមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសដែលនាំចូល មុននឹងដាក់ពាក្យស្នើសុំលិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញពីក្រសួងមានសមត្ថកិច្ចនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

មាត្រា១៨._

ក្រសួងមានសមត្ថកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធ អាចចេញលិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បន្ទាប់ពីបានទទួលការឯកភាពជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ពីស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសនាំចូល ។ លិខិតឯកភាពពីភាគីនាំចូល ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនឹងលិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញ និង ឬ ឯកសារដទៃទៀតទាក់ទងនឹងការវេចខ្ចប់ ការលើកដាក់នាំចេញ ។

មាត្រា១៩._

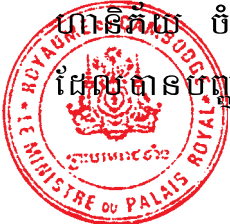
អ្នកនាំចេញសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវមានការបញ្ជាក់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីក្រសួងបរិស្ថាន ពីភាពត្រឹមត្រូវនៃរាល់ព័ត៌មានដែលខ្លួន បានផ្តល់ទាក់ទងនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ត្រូវនាំចេញ ។ លិខិតបញ្ជាក់នេះត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនឹងលិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញ និង ឬ ឯកសារដទៃទៀតទាក់ទងនឹងការវេចខ្ចប់ ការលើកដាក់នាំចេញ ។

ជំពូកទី ៥

ការវាយតម្លៃហានិភ័យ

មាត្រា២០._

ក្រសួងបរិស្ថាន ត្រូវធានាអោយមានការវាយតម្លៃដ៏សមស្របអំពីហានិភ័យ ចំពោះរាល់សកម្មភាពទាក់ទងនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលបានបញ្ញត្តិក្នុងច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ២១.-

ម្ចាស់សំណើត្រូវទទួលបន្ទុកក្នុងការវាយតម្លៃហានិភ័យ និងទទួល រ៉ាប់រងលើចំណាយទាំងអស់សម្រាប់ការវាយតម្លៃនេះ ។ នៅពេលបាន ទទួលលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃហានិភ័យ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធ ទាំងឡាយដែលបានតម្រូវដោយច្បាប់នេះ ក្រសួងបរិស្ថាននឹងផ្តល់ការ ឯកភាពជាគោលការណ៍ដោយមាន ឬ គ្មានលក្ខខណ្ឌ ឬ តម្រូវអោយ ផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែម ឬ បដិសេធមិនផ្តល់ការឯកភាព ។

ជំពូកទី ៦

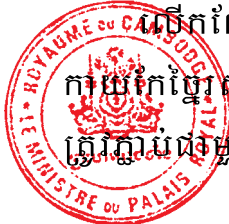
ឯកសារសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់

មាត្រា ២២.-

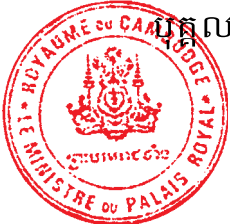
រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ដែលនាំចូល ឬ នាំចេញពី ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ក្នុងគោលបំណង ណាមួយក៏ដោយ ត្រូវផ្តល់នូវឯកសារភ្ជាប់ជាមួយដោយបញ្ជាក់ យ៉ាងច្បាស់លាស់ ពីអត្តសញ្ញាណនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់នោះ ពិតជា សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ប្រាកដមែន ព្រមទាំងបញ្ជាក់អំពីលក្ខខណ្ឌ តម្រូវការសម្រាប់សុវត្ថិភាពក្នុងការវេចខ្ចប់ ការលើកដាក់ ការដឹកជញ្ជូន ការប្រើប្រាស់ និងការរក្សាទុក ។

មាត្រា ២៣.-

លើកលែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ចែងដោយឡែកពីសារពាង្គ- កាយកែច្នៃរស់ដែលត្រូវនាំចូល ឬ នាំចេញពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនូវឯកសារបញ្ជាក់លក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម នេះ :

- ចំពោះសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដើម្បីប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ជាម្ហូបអាហារ ជាចំណីសត្វ ឬ សម្រាប់ធ្វើការកែច្នៃត្រូវបញ្ជាក់ អោយច្បាស់ថា ទំនិញទាំងនោះអាចផ្ទុកនូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ហើយនឹងមិន មានបំណងបញ្ជូលទៅក្នុងបរិស្ថាន ដោយចេតនាឡើយ
- ចំពោះសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដើម្បីបញ្ជូលទៅក្នុងបរិស្ថាន ដោយចេតនា ត្រូវបញ្ជាក់អោយច្បាស់ពីអត្តសញ្ញាណលក្ខណៈ ពាក់ព័ន្ធ លក្ខខណ្ឌតម្រូវការពីសុវត្ថិភាពក្នុងការវេចខ្ចប់ ការ លើកដាក់ ការដឹកជញ្ជូន ការប្រើប្រាស់ និងការរក្សាទុក នឹងត្រូវបញ្ជាក់ផងដែរពីមន្ត្រីទំនាក់ទំនងដើម្បីទទួលព័ត៌មាន បន្ថែមព្រមទាំងបញ្ជាក់ថា ការដឹកជញ្ជូនឆ្លងដែននូវសារ ពាង្គកាយកែច្នៃរស់នេះ ស្របតាមបញ្ញត្តិនៃពិធីសារកាតាហ្សេណា សម្រាប់អ្នកនាំចេញ
- ចំពោះសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងព្រំដែនកំណត់ ត្រូវកំណត់ឱ្យច្បាស់ថាជាសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ និងបញ្ជាក់ អោយដឹងពីលក្ខខណ្ឌ តម្រូវការសុវត្ថិភាពក្នុងការវេចខ្ចប់ ការ លើកដាក់ ការដឹកជញ្ជូន ការប្រើប្រាស់ និងការរក្សាទុក នឹងត្រូវបញ្ជាក់ផងដែរពីមន្ត្រីទំនាក់ទំនងដើម្បីទទួលព័ត៌មាន បន្ថែមទៀតក្នុងនោះត្រូវរៀបរាប់ពីឈ្មោះ អាស័យដ្ឋានរបស់ អ្នកបញ្ជូល និងស្ថាប័នដែលត្រូវប្រគល់សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ។

មាត្រា ២៤._

សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ និងផលិតផលដែលមានផ្ទុកសារ-
ពាង្គកាយកែច្នៃរស់ត្រូវមានបិទផ្លាកសញ្ញាច្បាស់លាស់។

**ជំពូកទី ៧
ព័ត៌មានសម្ងាត់**

មាត្រា ២៥._

ក្រសួងបរិស្ថាន តម្រូវឱ្យម្ចាស់ស្នើសុំផ្តល់ព័ត៌មានមួយចំនួន
ដែលម្ចាស់ស្នើចាត់ទុកថាជាព័ត៌មានសម្ងាត់ ដើម្បីធានារក្សាការសម្ងាត់។

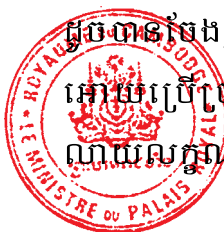
ក្នុងករណីដូចបានចែងខាងលើនេះ ក្រសួងបរិស្ថានមានសិទ្ធិ
ធ្វើការសម្រេចថាយល់ព្រម ឬ មិនយល់ព្រមចាត់ទុកថាជាព័ត៌មាន
សម្ងាត់ ដែលម្ចាស់ស្នើបានស្នើ។

មាត្រា ២៦._

ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវចេញសេចក្តីសម្រេចថាយល់ព្រម ឬ បដិសេធជា
លាយលក្ខណ៍អក្សរលើការស្នើព័ត៌មានសម្ងាត់នោះ ដោយផ្តល់នូវមូល
ហេតុសមស្របដល់ម្ចាស់ស្នើ។

មាត្រា ២៧._

ក្រសួងបរិស្ថាន និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវរក្សាការពារព័ត៌មានសម្ងាត់
ដូចបានចែងក្នុងមាត្រា ២៥ នៃច្បាប់នេះ។ ការប្រើប្រាស់ ឬ អនុញ្ញាត
អោយប្រើប្រាស់ព័ត៌មានសម្ងាត់ទាំងនោះ ត្រូវមានការឯកភាពជា
លាយលក្ខណ៍អក្សរពីម្ចាស់ស្នើ មុនធ្វើការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ ។

មាត្រា ២៨._

បែបបទលម្អិតពីការរក្សាព័ត៌មានសម្ងាត់ និងការផ្សព្វផ្សាយ ជាសាធារណៈនឹងត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

**ជំពូកទី ៨
ការសើវើពិនិត្យសេចក្តីសម្រេចឡើងវិញ**

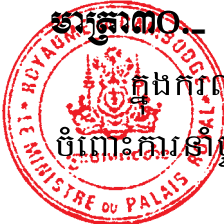
មាត្រា ២៩._

ក្រសួងបរិស្ថាន និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធអាចធ្វើការសើវើពិនិត្យឡើងវិញ អំពីការសម្រេចណាមួយរបស់ខ្លួន ចំពោះសកម្មភាពប្រតិបត្តិការការ នាំចូល ឬ នាំចេញសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ នៅពេលណាមួយដែលបាន ទទួលព័ត៌មានថ្មីច្បាស់លាស់បញ្ជាក់ថា សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ឬ សកម្មភាពប្រតិបត្តិការ ការនាំចូល ឬ នាំចេញពាក់ព័ន្ធអាចបណ្តាល អោយមានការប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដល់ការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ ជីវៈចម្រុះដោយនិរន្តរភាពព្រមទាំងគិតដល់បញ្ហាហានិភ័យចំពោះ សុខភាពមនុស្ស ។

នៅពេលណាដែលក្រសួងបរិស្ថានធ្វើការសើវើពិនិត្យឡើងវិញ ចំពោះបញ្ហាសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលស្ថិតនៅក្រោមបទប្បញ្ញត្តិ នៃច្បាប់នេះ ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវជូនដំណឹងដល់មណ្ឌលថែកផ្សាយ ព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព។

មាត្រា ៣០._

ក្នុងករណីក្រសួងបរិស្ថាន ធ្វើការផ្លាស់ប្តូរសេចក្តីសម្រេចយល់ព្រម ចំពោះការនាំចូល ដើម្បីគោលបំណងណាមួយនូវសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់

នោះក្រសួងបរិស្ថានត្រូវជូនដំណឹងពីមូលហេតុនៃការផ្លាស់ប្តូរនេះដល់
ម្ចាស់ស្នើដែលបានដាក់ពាក្យសុំពីមុនមក និង ឬ បានទទួលការឯកភាព
ចំពោះការនាំចូលក្នុងរយៈពេលសាមសិប (៣០) ថ្ងៃ ។

មាត្រា ៣១.-

ម្ចាស់ស្នើដែលបានស្នើសុំការឯកភាពជាមុន ក្នុងការនាំចូល
សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់របស់ខ្លួនក្នុងគោលបំណងណាមួយដែលត្រូវបាន
ទទួលការបដិសេធ អាចធ្វើការស្នើសុំទៅក្រសួងបរិស្ថានពិនិត្យឡើងវិញ
ពីការសម្រេចរបស់ខ្លួន ក្នុងករណីដែលម្ចាស់ស្នើអាចរកបានព័ត៌មាន
វិទ្យាសាស្ត្របច្ចេកទេសបន្ថែមទៀត ឬ ក្នុងករណីដែលខ្លួនយល់ថា
អាចនាំទៅរកការធ្វើការកែប្រែលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃហានិភ័យ ។

បន្ទាប់ពីបានពិចារណាលើព័ត៌មានថ្មីៗ និង ឬ ការប្រែប្រួលនៃ
កាលៈទេសៈទាំងនេះ រួចហើយក្រសួងបរិស្ថានអាចធ្វើការពិនិត្យឡើង
វិញបាន ឬ ក៏រក្សាទុកសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនពីមុនមក ហើយត្រូវជូន
ដំណឹងទៅម្ចាស់ស្នើវិញក្នុងរយៈពេលកៅសិប (៩០) ថ្ងៃដោយមាន
បញ្ជាក់ពីមូលហេតុនៃការសម្រេចរបស់ខ្លួន ។

ជំពូកទី ៩
ការផ្តល់ព័ត៌មាន ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង
និងការចូលរួមរបស់សាធារណជន

មាត្រា ៣២.-

ក្រសួងបរិស្ថាន និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវលើកកម្ពស់ការយល់
ដឹង ធ្វើការអប់រំ និងផ្តល់ព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ដល់សាធារណជនលើ
បញ្ហាជីវសាស្ត្រដែលបានបញ្ញត្តិដោយច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៣៣._

ក្រសួងបរិស្ថាន និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ត្រូវផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានទាក់ទងនឹងបញ្ហាសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ជាប្រចាំ ។

មាត្រា ៣៤._

ក្រសួងបរិស្ថាន និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ត្រូវលើកទឹកចិត្តដល់ការចូលរួមផ្តល់យោបល់របស់សាធារណជនក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេច និងធ្វើផែនការគ្រប់គ្រងទាក់ទងនឹងបញ្ហាជីវសុវត្ថិភាព ។

**ជំពូកទី ១០
ទោសប្បញ្ញត្តិ**

មាត្រា ៣៥._

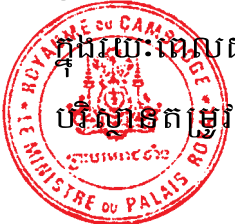
ទណ្ឌកម្មនៃបទល្មើសជីវសុវត្ថិភាពរួមមាន៖ ទោសជាប់ពន្ធនាគារ ទោសពិន័យជាប្រាក់ ការពិន័យអន្តរការណ៍ ការរឹបអូស និងការព្រមាន។

ទោសជាប់ពន្ធនាគារ ទោសពិន័យជាប្រាក់ និងការរឹបអូសជាសមត្ថកិច្ចតុលាការ ។

ការពិន័យអន្តរការណ៍ និងការព្រមានជាសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ។

ក្នុងករណីជនល្មើសមិនព្រមបង់ប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍ ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវរៀបចំសំណុំរឿងផ្តឹងទៅតុលាការមានសមត្ថកិច្ច

ក្នុងរយៈពេលដប់ប្រាំ (១៥) ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃចុងក្រោយ ដែលក្រសួងបរិស្ថានត្រូវឱ្យជនល្មើសបង់ប្រាក់ពិន័យ ។

មាត្រា ៣៦.-

ប្រាក់ពិន័យតាមអំណាចសាលក្រម ឬ សាលដីកាតុលាការ ឬ ប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍ ឬ ប្រាក់បានមកពីការលក់វត្ថុតាង ត្រូវបង់ចូល ថវិកាជាតិ ។

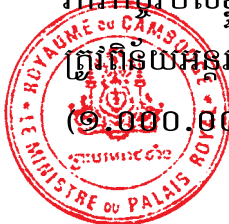
មាត្រា ៣៧.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ដែលបានទទួលការអនុញ្ញាត និងកំពុង ដំណើរការសកម្មភាពទាក់ទងនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ បានដឹងថាព័ត៌មាន វិទ្យាសាស្ត្រសំខាន់ៗ រកឃើញពីហានិភ័យបណ្តាលមកពីសកម្មភាព របស់ខ្លួនអាចបង្កហេតុប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានទៅលើការអភិរក្ស និងការ ប្រើប្រាស់ជីវៈចម្រុះដោយនិរន្តរភាព និងសុខភាពមនុស្ស ប៉ុន្តែខ្លួនពុំបាន រាយការណ៍ទៅក្រសួងបរិស្ថានត្រូវទទួលការព្រមានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

ក្រសួងបរិស្ថាន ត្រូវធ្វើការពិនិត្យសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនឡើងវិញ និង ឬ បដិសេធលិខិតអនុញ្ញាត ។

មាត្រា ៣៨.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬ នីតិបុគ្គល ឬ អ្នកធ្វើសកម្មភាពណាមួយដែល រារាំង ឬ ធ្វើឱ្យមានការរារាំងមន្ត្រីរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន មិនឱ្យបំពេញ ភារកិច្ចរបស់ខ្លួនតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៧ វាក្យខណ្ឌទី៣ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ពីប្រាំសែន(៥០០.០០០)រៀល ដល់មួយលាន (១.០០០.០០០)រៀល។

ក្នុងករណីពុំរាងចាល ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវរៀបចំសំណុំរឿង ប្តឹងទៅតុលាការមានសមត្ថកិច្ច។

មាត្រា៣៩.-

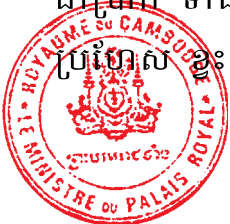
ជនណាដែលល្មើសនឹង មាត្រា ១០ មាត្រា ១១ ឬ មាត្រា ១៤ នៃច្បាប់នេះនឹងត្រូវពិន័យជាប្រាក់ចាប់ពីមួយលាន (១.០០០.០០០) រៀល ដល់ប្រាំលាន (៥.០០០.០០០)រៀល។

ក្នុងករណីមិនរាងចាលនឹងត្រូវពិន័យទ្វេមួយជាពីរ ដោយពុំទាន់គិត បញ្ចូលពីទោសព្រហ្មទណ្ឌផ្សេងទៀត ចំពោះបច្ច័យនៃបទល្មើសដែល បណ្តាលអោយប៉ះពាល់ដល់ការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ជីវៈចម្រុះ ដោយនិរន្តរភាព និង ប៉ះពាល់ដល់សុខភាពមនុស្ស។

មាត្រា៤០.-

ជនណាដែលមានចេតនាផ្តល់ព័ត៌មានដែលតម្រូវដោយមាត្រា ២២ ខុសពីការពិត ឬ ដោយពង្វាងពីការពិត ឬ ដោយធ្វើឱ្យភ័ន្តច្រឡំ ទោះតាមវិធីណាក៏ដោយនឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពីមួយ (០១)ឆ្នាំ ដល់ប្រាំ (០៥)ឆ្នាំ និង ឬ ត្រូវពិន័យជាប្រាក់ពីបួនលាន (៤.០០០.០០០) រៀល ដល់ម្ភៃលាន (២០.០០០.០០០)រៀល ។

ក្នុងករណីមិនរាងចាលត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេដង ទាំងទោសពិន័យ ជាប្រាក់ ទាំងទោសដាក់ពន្ធនាគារ ដោយពុំទាន់គិតបញ្ចូលនូវទោស ប្រហែស ខ្លះការប្រុងប្រយ័ត្ន ឬ មិនគោរពបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ

ព្រហ្មទណ្ឌផ្សេងទៀត ចំពោះបច្ច័យនៃបទល្មើសដែលបង្កឱ្យមាន
ការប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់ការអភិរក្ស និង ការប្រើប្រាស់ជីវៈចម្រុះដោយ
និរន្តរភាព និង ឬ សុខភាពមនុស្ស។

មាត្រា ៤១.-

ក្នុងករណីមានភស្តុតាងច្បាស់លាស់បង្ហាញឱ្យឃើញថា រូបវន្តបុគ្គល
ឬ នីតិបុគ្គល ដូចបានចែងក្នុងមាត្រា ៣៧ មានចេតនាលាក់កំបាំង
ព័ត៌មានពីហានិភ័យនៃសកម្មភាពសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់របស់ខ្លួនទៅលើ
ជីវៈចម្រុះ និង សុខភាពមនុស្ស ត្រូវទទួលការផ្ដន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់
ពីដប់លាន (១០.០០០.០០០)រៀល ដល់ហាសិបលាន (៥០.០០០.០០០)
រៀល ឬ ផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពីមួយ (០១)ឆ្នាំ ដល់ប្រាំ (០៥)ឆ្នាំ
ឬ ទោសទាំងពីរនេះ ។

មាត្រា ៤២.-

វត្ថុតាងនៃសកម្មភាពខុសច្បាប់ទាំងអស់ ដែលទាក់ទងនឹង
សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដូចបានកំណត់ក្នុងមាត្រា៣៩ និងមាត្រា៤០
រួមទាំងឧបករណ៍ដែលជាកម្មវត្ថុបង្កឱ្យមានបទល្មើសត្រូវរឹបអូសជា
សម្បត្តិរដ្ឋ ។ ការរឹបអូស និងការសម្រេចលើវត្ថុតាងជាសមត្ថកិច្ចតុលា

មាត្រា ៤៣.-

ភ្នាក់ងារអធិការកិច្ច ឬមន្ត្រីបរិស្ថានរូបណាដែលមានការធ្វេសប្រហែស ខ្វះការប្រុងប្រយ័ត្ន ឬមិនគោរពបទប្បញ្ញត្តិ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មខាងវិន័យរដ្ឋបាល និង/ឬ ចោទប្រកាន់ចំពោះមុខតុលាការ ។ ភ្នាក់ងារអធិការកិច្ច ឬមន្ត្រីបរិស្ថានរូបណាដែលផ្សំគំនិតនឹងអ្នកប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬជួយសម្រួលដល់ការប្រព្រឹត្តបទល្មើសនេះ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដូចចារីដែរ ។

**ជំពូកទី ១១
អវសានប្បញ្ញត្តិ**

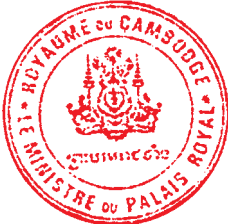
មាត្រា ៤៤.-

នីតិវិធីអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិដែលមានចែងក្នុង :

- មាត្រា ៦ មាត្រា ១៥ មាត្រា ១៧ មាត្រា ២០ មាត្រា ២២ មាត្រា ២៥ និងមាត្រា ៣១ នៃច្បាប់នេះត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យតាមសំណើរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ៤៥.-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ,

ថ្ងៃទី ១៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨

ព្រះហស្តលេខា និង ព្រះរាជលញ្ឆករ

នរោត្តម សីហមុនី

ពរល. ០៨០២.១៣៣

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ

សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

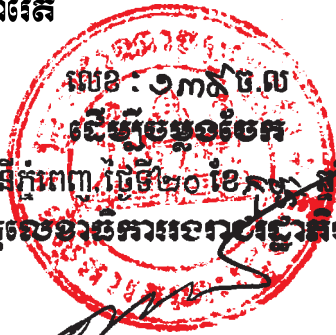
បានជម្រាបជូនសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន**

នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

ហត្ថលេខា

ម៉ុក ម៉ាវ៉ែត

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៨

អគ្គលេខាធិការរងរាជធានីភ្នំពេញ

យុន ជិនកេន

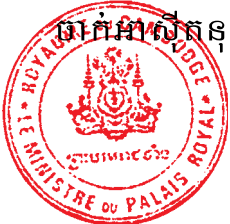
ឧបសម្ព័ន្ធ វាក្យសព្ទ

ការប្រើប្រាស់ក្នុងព្រំដែនកំណត់ (Contained uses) : សំដៅដល់
ប្រតិបត្តិការ ឬ សកម្មភាពណាមួយដែលទាក់ទងនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់
ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងទឹកនៃង ឬ មធ្យោបាយ ឬ ឧបករណ៍ណាមួយ
ហើយស្ថិតនៅក្រោមវិធានការជាក់លាក់ ដែលទប់ស្កាត់មិនអោយ
សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ទាំងនោះប៉ះពាល់ទៅដល់បរិស្ថានខាងក្រៅ ។

ការបញ្ចូលសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ទៅក្នុងបរិស្ថានដោយចេតនា :
សំដៅដល់ការប្រើប្រាស់សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលបានបញ្ញត្តិក្នុង
ច្បាប់នេះ ដើម្បីយកទៅដាំ ឬ សាបព្រោះនៅទីស្រែចំការ ឬ ដាក់ចូល
ទៅក្នុងទឹក ឬ បញ្ចេញទៅក្នុងបរិយាកាស ការដាក់លក់នៅទីផ្សារ
ការធ្វើអំណោយ ការផ្តល់ឱ្យតែពុំមែនជាសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ប្រើប្រាស់
ក្នុងព្រំដែនកំណត់ ឬ ដែលនាំចូលសម្រាប់ប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ជាម្ហូបអាហារ
ឬ ចំណីសត្វ ឬ ក៏សម្រាប់ធ្វើការកែច្នៃទៅជាអ្វីផ្សេងទៀតឡើយ។

វិទ្យាបច្ចេកវិទ្យាទំនើប (Modern Biotechnology) :

សំដៅដល់ការអនុវត្តនូវ
ក- បច្ចេកទេសអាស៊ីតនុយក្លេអ៊ិកអាំងវីត្រូ (In-vitro Nucleic Acid
Techniques) រួមមានការប្រមូលផ្តុំនូវអាស៊ីតឌីអុកស៊ីប្រូនុយក្លេអ៊ិក និងការ
បញ្ជាក់អាស៊ីតនុយក្លេអ៊ិកដោយផ្ទាល់ទៅក្នុងកោសិកា ឬ សរីរាង្គ ។

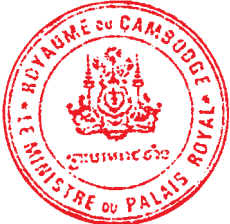

ខ-ការរលាយចូលគ្នានៃកោសិកាដែលមិនមែនត្រួសារតែមួយ ដែលមានលទ្ធភាពយកឈ្នះនូវការផលិតឡើងវិញតាមលក្ខណៈរូប សាស្ត្រធម្មជាតិ ឬ ជាឧបសគ្គដល់ការផ្តុំបញ្ចូលគ្នាឡើងវិញ ហើយក៏មិន មែនជាបច្ចេកទេសប្រើប្រាស់នៅក្នុងការបង្កាត់ពូជ ឬ ការជ្រើសរើសតាម របៀបបុរាណ ។

អេស៊ីតឌីអុកស៊ីបូនុយក្លេអ៊ីត (DNA) : ជាពាក្យកាត់សម្រាប់ deoxyribonucleic acid ដែលពីមុនគេសរសេរជា desoxyribonucleic acid ។ ជាច្រវាក់ប្លូលីមែរវែងមួយនៃដេអុកស៊ីបូនុយក្លេអ៊ីត ។ DNA ជាបង្ករបស់ រូបធាតុហ្សែននៃសារពាង្គកាយ និងធាតុកោសិកានានា ហើយជាទូទៅ វាស្ថិតក្នុងទម្រង់ហេឡិចទ្រេ ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក្តី ចង្កោមហ្សែន របស់វីរុសខ្លះកើតឡើងពីខ្សែ DNA មួយចំណែក ឯខ្លះទៀតមានខ្សែ RNA (Ribonucleic acid) មួយ ឬ ពីរ។

សារពាង្គកាយរស់ (Living Organisms) : សំដៅដល់អង្គជីវៈចម្រុះ ទាំងឡាយណាដែលមានសមត្ថភាពក្នុងការផ្ទេរ ឬ ផលិតឡើងវិញនូវ សារធាតុសេនេទិច រួមទាំងសារពាង្គកាយដែលមិនអាចបន្តពូជបានវីរុស និងវីរុអ៊ីត ។

អប៊ីវិត (Abiotic) : អវត្តមានភារៈរស់ ឬ សុចខុមប្រាណ ឬ សារពាង្គកាយមានជីវិត។ ផ្នែកនៃសារពាង្គកាយរស់ដែលពុំមានលទ្ធភាព យកមកបន្តពូជ ដាំ ឬ ចិញ្ចឹមចាត់ទុកថាជាសមាសភាគអជីវិត។

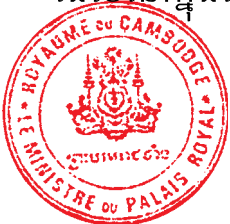
ហានិភ័យ (Risks) : សំដៅលើគ្រោះថ្នាក់ដែលបណ្តាលមកពីសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់មកលើបរិស្ថាន ជីវៈចម្រុះ សង្គម វប្បធម៌ និង សេដ្ឋកិច្ច ។

ចលនាឆ្លងដែន (Transboundary movement) : សំដៅលើចលនានៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ពីតំបន់មួយទៅតំបន់មួយទៀត ឬ ពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយទៀតតាមរយៈ សកម្មភាព មនុស្ស ឬធម្មជាតិ ។

ស្ថាប័នបណ្តាញជាតិ (National Focal Point) : សំដៅលើក្រសួងរបស់រដ្ឋាភិបាលដែលទទួលខុសត្រូវលើការងារ រដ្ឋបាលដើម្បីទំនាក់ទំនងជាមួយលេខាធិការដ្ឋានអនុសញ្ញាជីវៈចម្រុះនិង ពិធីសារកាតាហ្សាណូស្តីពីជីវសុវត្ថិភាពនិងភាគីនានាដែលជាសមាជិកពិធីសារ។

អង្គការសមត្ថកិច្ចជាតិ (National Competent Authority) : សំដៅលើក្រសួង ឬ នាយកដ្ឋានជំនាញដែលតែងតាំងដោយរាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការស្រាវជ្រាវអភិវឌ្ឍន៍ប្រើប្រាស់សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់និងវាយតម្លៃហានិភ័យបណ្តាលមកពីសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់។

ជីវៈចម្រុះ (Biological Diversity) : សំដៅដល់បណ្តាលសារពាង្គកាយខុសគ្នានៅក្នុងប្រភេទតែមួយ ឬ ប្រភេទផ្សេងគ្នា និងបណ្តាសារពាង្គកាយរស់នៃគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ និងប្រភពទាំងអស់រួមទាំងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដែនដីគោក ដែនដីសមុទ្រ ដែនទឹកសាប និងបណ្តាទំនាក់ទំនងអេកូឡូស៊ីដែលនៅក្នុងនោះមានប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីទាំងនេះ។

CONTENT	PAGE
CHAPTER I General Provisions	33
CHAPTER II Institutional Arrangements	36
CHAPTER III Import of LMOs	38
CHAPTER IV Export of LMOs	39
CHAPTER V Risk Assessment	40
CHAPTER VI Documentation for LMOs	40
CHAPTER VII Confidential Information	41
CHAPTER VIII Review of Decisions	42
CHAPTER IX Public Information,	
Awareness Public and Public Participation	43
CHAPTER X Penalties	44
CHAPTER XI Final Provisions	46
ANNEX	47

Reach Kram

ns/rkm/0208/006

Promulgation

The Law on Biosafety , which was passed by the National Assembly on December 28, 2007 during the 7th Session, 3rd term and fully passed by the Senate on January 18, 2008 at the 4th session, 2nd term is promulgated on February 15, 2008 and elaborated as follows:

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

Law on Biosafety

CHAPTER I General Provisions

Article 1.

The objectives of this law are to:

- Implement the precautionary approach on biosafety;
- Prevent adverse impact on the conservation of biodiversity and natural resources in the Kingdom of Cambodia caused by the transboundary movement, development, handling, transfer, use, storage, and release of living modified organisms resulting from modern biotechnology;
- Ensure effective conservation of biodiversity and sustainable use of biological resources, taking also into account risks to human health;

- Provide a transparent process for making and reviewing decisions on living modified organisms and related activities and operations;
- Develop biotechnology education while preventing environmental and health hazards associated with the use and release of living modified organisms;

Article 2.

Technical terms used in this law shall have the following meaning:

-**"Applicant"** means a legal or natural person that notifies its intent to use living modified organisms and/or applies for prior approval to import into or export from the Kingdom of Cambodia any living modified organism for any purpose;

-**"Biosafety"** is a word to describe efforts to reduce and eliminate the potential risks resulting from biotechnology and its products.

-**"Contained use"** means any operation, undertaken within a facility, installation or other physical structure, which involves living modified organisms that are controlled by specific measures that effectively limit their contact with, and their impact on, the external environment;

-**"Intentional introduction of LMOs into the environment"** means the deliberate use of LMOs subject to this act that is not contained use, including field release and planting, release into water and/or air, placing on the market for sale, free gifts/samples and donations but not including LMOs imported for direct use as food or feed, or for processing;

-**"Living modified organism (LMO)"** means any living organism that possesses a novel combination of genetic material obtained through the use of modern biotechnology;

-**"Living organism"** means any biological entity capable of transferring or replicating genetic material, including sterile organisms, viruses and viroids;

-**"Modern biotechnology"** means the application of:

a. *In vitro* nucleic acid techniques, including recombinant deoxyribonucleic acid (DNA) and direct injection of nucleic acid into cells or organelles, or

b. Fusion of cells beyond the taxonomic family, that overcome natural physiological reproductive or recombination barriers and that are not techniques used in traditional breeding and selection.

Article 3.

This law shall apply to the import and export, contained use, intentional introduction into the environment, and direct use as food or feed or for processing of living modified organisms that may have an adverse effect on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health.

This law shall not apply to:

- Living modified organisms that are pharmaceuticals for human use that are addressed by relevant international agreements and/or organizations;
- Living modified organisms in transit through but not destined for use in the Kingdom of Cambodia;
- Any other categories of living modified organisms that may be exempted by the National Competent Authority; and
- Any processed products containing dead modified organisms or non-living components of genetically modified organisms.

Article 4.

Any legal or natural person who wants to conduct any activity or operation involving contained use, intentional introduction into the environment, and/or direct use as food or feed or for processing of LMOs in the Kingdom of Cambodia shall be subject to approval by the Ministry of Environment prior to authorization by the concerned competent authority.

Any activity or operation involving LMOs covered by this law shall comply with the standards and measures for managing and controlling

the risks identified in the risk assessment process established under Chapter V.

Article 5.

Any legal or natural person responsible for any activity or operation involving LMOs covered by this law shall ensure that contained use, intentional introduction into the environment, direct use as food, feed or for processing, import, and export of LMOs is carried out in conformity with this law and all Sub-decrees implementing this law by, among other things:

- Developing a risk management strategy;
- Providing an emergency response plan for accidental release;
- Establishing mechanisms for internal monitoring of safety;

- Reporting immediately to the Ministry of Environment when the operator becomes aware of new scientific information indicating that these activities or operations and/or the LMOs involved may adversely affect the conservation and sustainable use of biodiversity, taking into account risks to human health;
- Taking measures to prevent an unintentional introduction of LMOs into the environment and to respond to and mitigate any harm to biodiversity and human health when unintentional introduction into the environment occurs.

CHAPTER II Institutional Arrangements

Article 6.

In collaboration with other concerned ministries, the Ministry of Environment shall manage and control all activities and operations involving LMOs covered by this law.

The Ministry of Environment shall be the National Focal Point and National Competent Authority for implementing the provisions of this law and those of the Cartagena Protocol.

Article 7.

As the National Focal Point stated in Article 6 above, Ministry of Environment shall be the primary contact between the Royal Government of Cambodia and the Secretariat of the Cartagena Protocol.

As the National Competent Authority, the Ministry of Environment shall be responsible for the administrative functions required to implement this law. These functions shall include timely notification to other States, the Biosafety Clearing-House, and relevant international organizations of any event in the Kingdom of Cambodia that may result in the unintentional trans-boundary movement of an LMO.

An authorized official of the Ministry of Environment, in collaboration with designated officers from Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries, may enter and inspect the premises where any activities or operations involving LMOs covered by this law are being, or have been, carried out, take samples and/or confiscate LMOs to facilitate further investigation.

Article 8.

The Royal Government shall establish, following a proposal by the Ministry of Environment, a Scientific Advisory Team (SAT) to provide scientific and other technical advice to the Ministry of Environment in reviewing the applications, applications, risk assessments and approvals, and in setting standards for facilities, operations and activities involving LMOs subject to this law. Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries shall be the chairperson and Ministry of Environment shall be vice-chairperson for the SAT.

Article 9.

The Royal Government shall establish a National Steering Committee for Biosafety chaired by the Minister for Environment to serve as the leading body in the development of a biosafety policy and strategic planning.

CHAPTER III

Import of LMOs

Article 10.

The first import of an LMO into the Kingdom of Cambodia for contained use shall be subject to risk assessment and approval by the Ministry of Environment prior to application to the concerned competent authority for the import permit.

Article 11.

All imports of LMOs into the Kingdom of Cambodia for intentional introduction into the environment shall be subject to risk assessment and approval by the Ministry of Environment prior to application to the concerned competent authority for the import permit.

The applicant shall notify the Ministry of Environment of the intent to import.

Article 12.

Within ninety (90) days, the Ministry of Environment shall acknowledge the receipt of the application and advise the applicant whether it may proceed to the prior approval process.

Article 13.

Within two hundred and seventy days (270 days) after receiving the application as stipulated in articles 11 and 12, the Ministry of Environment shall notify the applicant in writing and the national Biosafety Clearing-House on its decision.

Article 14.

The first import into the Kingdom of Cambodia of an LMO for direct use as food or feed or for processing shall be subject to risk assessment and prior approval by the Ministry of Environment, in consultation

with the concerned competent authority, prior to application for the import permit.

Any legal or natural person who wants to import an LMO for direct use as food or feed or for processing shall submit to the Ministry of Environment written certification issued by the Competent National Authority of the State of export that attests to the accuracy of the information provided concerning the LMO to be imported.

Article 15.

When the Ministry of Environment approves any LMO for direct use as food or feed or for processing, it shall inform other Parties to the Cartagena Protocol through the Biosafety Clearing-House within fifteen (15) days.

Article 16.

The letter of approval of the Ministry of Environment must be attached to the import permit for any LMO.

CHAPTER IV
Export of LMOs

Article 17.

Any legal or natural person who intends to export LMOs covered by this law from the Kingdom of Cambodia shall notify the national competent authority of the proposed importing State in writing prior to applying to the concerned competent authority of the Kingdom of Cambodia for an export permit.

Article 18.

The concerned competent authority of the Kingdom of Cambodia may issue a permit to export LMOs only after receipt of authorization in writing from the national competent authority of the proposed importing State. The authorization from the proposed importing party

must be attached to the export permit and/or other documentation accompanying the consignment.

Article 19.

The exporter shall get from the Ministry of Environment written certification of the accuracy of all information provided about the LMO to be exported. Such certification shall be attached to the export permit and/or other documentation accompanying the consignment.

**CHAPTER V
Risk Assessment**

Article 20.

The Ministry of Environment shall ensure that appropriate risk assessments are carried out for all actions related to LMOs that require prior approval under this law.

Article 21.

The exporter/applicant shall carry out the risk assessment and shall bear all related costs. Upon receipt of the results of the risk assessment and other documentation required under this law, the Ministry of Environment may grant approval with or without conditions, request additional information, or deny approval.

**CHAPTER VI
Documentation for LMOs**

Article 22.

Any legal or natural person who imports LMOs into or exports LMOs from the Kingdom of Cambodia for any purpose shall provide accompanying documentation that clearly identifies them as LMOs and specifies any requirements for their safe handling, transport, use, and storage.

Article 23.

Except any law or regulations otherwise specify, LMOs that are imported into or exported from the Kingdom of Cambodia shall be accompanied during transboundary movement and upon delivery to the port of entry by documentations that cover:

- 1- LMOs for direct use as food or feed or for processing, clearly identify that the goods may contain LMOs and are not intended for intentional introduction into the environment;
- 2- LMOs for intentional introduction into the environment, specify their identity and relevant characteristics and any requirements for their safe handling, transport, use, and storage, specifies the contact point for further information, and also states that the transboundary movement is in conformity with the requirements of Cartagena Protocol applicable to the exporter;
- 3- LMOs for contained use, clearly identify them as LMOs, specify any requirements for their safe handling, transport, use and storage, and specify the contact point for further information including the name and address of the individual and the institution to which the LMOs are consigned.

Article 24.

Living modified organisms and items containing living modified organisms shall be clearly labeled.

CHAPTER VII Confidential Information

Article 25.

The Ministry of Environment shall require the applicant/importer to provide some information that applicant regard as confidential information to ensure confidentiality.

In the above mentioned case, the Ministry of Environment may decide whether it accepts as confidential the information designated by the applicant.

Article 26.

The Ministry of Environment shall decide whether it accepts or rejects the claims of confidentiality of information to applicant with appropriate justification.

Article 27.

The Ministry of Environment and other concerned ministries shall protect confidential information under Article 25. The use or permit the use of such confidential information shall have the written consent of the applicant before public dissemination.

Article 28.

Detail procedures on confidential information and public information dissemination shall state in the Sub-Decree.

CHAPTER VIII

Review of Decisions

Article 29.

The Ministry of Environment and concerned ministries may review any decision on activities, operations, import or export at any time on obtaining significant new information indicating that the LMOs or the activities, operations, import or export involved may adversely affect the conservation and sustainable use of biodiversity, taking also into account risks to human health.

When the Ministry of Environment revises any decision on an LMO covered by this law it shall inform the Biosafety Clearing-House.

Article 30.

If the Ministry of Environment changes a decision approving import of any LMO for any purpose, the Ministry of Environment shall, within thirty (30) days, inform the applicant that has previously applied for and/or received approval to import the LMO of the reasons for its revised decision.

Article 31.

Any applicant whose request for prior approval of import of an LMO has been denied may request the Ministry of Environment to review its decision when there is additional technical and scientific information available and/or when the applicant considers there has been a change of circumstances that may influence the outcome of the risk assessment.

After considering the new information and/or changed circumstances, the Ministry of Environment may revise or maintain its original decision and shall respond in writing within ninety (90) days, giving the reason for its decision.

CHAPTER IX **Public Information,** **Awareness Public and Public Participation**

Article 32.

The Ministry of Environment and other concerned ministries shall promote awareness and education for the general public stipulated by this law.

Article 33.

Information related to LMOs shall be regularly disseminated among the Ministry of Environment and other concerned authorities.

Article 34.

The Ministry of Environment and other concerned ministries shall encourage public to participate and provide feedback in planning and decision making process relevant to biosafety issues.

CHAPTER X Penalties

Article 35.

Penalty of biosafety crime composes of: imprisonment, fine in cash, transitional fine, confiscation, and warning.

Imprisonment, fine, and confiscation are under the court jurisdiction.

Transitional fine and warning are under the competence of Ministry of Environment.

In the case of violator denies the transitional fine, Ministry of Environment shall prepare a complaint case to the competent court.

Article 36.

Fine under any verdict or court decision or transitional fine or money from selling evidences shall return to the national treasury.

Article 37.

Legal or natural person, who is permitted to operate or conduct LMOs related activities, become aware of any significant new scientific information finding out risks from his or her activities may adversely affect the conservation and sustainable use of biodiversity and/or human health but fails to report to Ministry of Environment, shall be subject to a written censure.

Ministry of Environment shall review its decision and/or cancel the permit.

Article 38.

Any operator who obstructs or causes the obstruction of an authorized official of the Ministry of Environment in the process of fulfilling his/her duties under paragraph 3 of article 7 of this law shall be fined by the Ministry of Environment an amount between five hundred thousand (500,000) Riel to one million (1,000,000) Riel.

In the event of repeated offenses, Ministry of Environment shall make a complaint to a competent court.

Article 39.

Any violator of the provisions of article 10, article 11, or article 14 of this law shall be fined by the Ministry of Environment an amount between one million (1,000,000) Riel to five million (5,000,000) Riel.

In the event of repeated offenses, the fine shall be doubled without prejudice to other crimes resulting in adverse effects on the conservation and sustainable use of biodiversity and/or human health.

Article 40.

Anyone who has given, by any mean, intentionally false, misleading or confusing information required by the provisions of Article 22 of this law shall be subject to imprisonment for one (1) year to five (5) years and/or a fine of four million (4,000,000) Riel to twenty million (20,000,000) Riel.

In the event of repeated offenses, the fine and criminal sanction shall be doubled without prejudice to other serious crimes resulting in adverse effects on the conservation and sustainable use of biodiversity and/ or human health.

Article 41.

In the case of having a clear evidence that legal or natural person as stipulated article 37 intentionally conceals information on risks caused by living modified organisms related activities on biodiversity and/or human health, shall be fined from ten million (10,000,000) riel to fifty million (50,000,000) riel or to imprison from one year to five years or both.

Article 42.

All evidences concerning LMO-related activities and equipment which is the subject of offenses committed as stipulated in article 39 and 40 shall be confiscated. The act of confiscation shall be within the jurisdiction of the court.

Article 43.

Any environmental inspection official or agent who is negligent, fails to pay attention to, or fails to comply with rules and regulation of the Ministry of Environment or conspires with a violator or facilitates the commission of violation, shall be subject to administrative sanctions or faces prosecution before the court.

Any environmental inspection official or agent that take part in the misconduct or facilitate in the fraud process shall be applied the same punishment as mentioned in this article.

**CHAPTER XI
Final Provisions**

Article 44.

Ministry of Environment shall consider issuing regulations, rules, orders and guideline to implement this law especially provision stipulated under: article 6, 15, 17, 20, 22, 25 and 31 of this law.

Article 45.

Any previous provisions contrary to this law shall be considered as null and void.

Annex

Terms

- **Contained use:** means any operation, undertaken within a facility, installation or other physical structure, which involves living modified organisms that are controlled by specific measures that effectively limit their contact with, and their impact on, the external environment.
- **Intentional introduction of LMOs into the environment:** means the deliberate use of LMOs subject to this act that is not contained use, including field release and planting, release into water and/ or air but not including LMOs imported for direct use as food or feed, or for processing.
- **Modern biotechnology:** means the application of:
  - In vitro nucleic acid techniques, including recombinant deoxyribonucleic acid (DNA) and direct injection of nucleic acid into cells or organelles, or
  - Fusion of cells beyond the taxonomic family, that overcome natural physiological reproductive or recombination barriers and that are not techniques used in traditional breeding and selection.
- **DNA:** Abbreviation for deoxyribonucleic acid, former spelling desoxyribonucleic acid. A long chain polymer of **deoxyribonucleotides**. **DNA** constitutes the genetic material of most known organisms and organelles, and usually is in the form of a double helix, although some viral genomes consist of a single strand of **DNA**, and others of a single- or a double-stranded **RNA**.
- **Living organism:** means any biological entity capable of transferring or replicating genetic material, including sterile organisms, viruses and viroids.

- **Abiotic:** Absence of living organisms. The part of living modified organisms, which incapable of sexual, plants, or feeds to consider as Abiotec component.
- **Risk:** means the risk of living modified organisms on environment, biodiversity, social, culture, and economic.
- **Transboundary movement:** means the movement of a living modified organism from one Party to another Party, save that for the purposes of Articles 17 and 24 transboundary movement extends to movement between Parties and non-Parties.
- **National Focal Point:** means the government agencies, which responsible on its behalf for liaison CBD secretariat and Cartagena Protocol on Biosafety and the member parties.
- **Competent National Authorities:** means the ministries and departments, which designed by the government for research and development on LMOs uses and LMOs risk assessment.
- **Biological Diversity:** means the variability among living organisms from all sources including, inter alia, terrestrial, marine and other aquatic ecosystems and the ecological complexes of which they are part; this includes diversity within species, between species and of ecosystems.